

Brüsszel, 2017.12.6.
COM(2017) 823 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, AZ EURÓPAI
TANÁCSNAK, A TANÁCSNAK ÉS AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANKNAK**

AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYMINISZTER

1. BEVEZETÉS

Az Unió helyzetét értékelő 2017. évi beszédében és az azt kísérő szándéknyilatkozatban Juncker elnök megemlítette az európai gazdasági és pénzügyminiszteri poszt létrehozásának lehetőségét¹. Az ő szavai szerint: „*A gazdasági és pénzügyminiszter pozícióját a gazdasági és pénzügyekért felelős biztosnak kellene betöltenie – aki ideális esetben alelnök is. Ezzel egyidejűleg az eurócsoport elnöki tisztét is neki kellene betöltenie.*” Ez a bejelentés képezi ennek a közleménynek az előzményét. A közlemény a gazdasági és monetáris unió elmélyítéséről szóló vitaanyag² körül kialakult eszmecserere épül, egyúttal a gyakorlati megvalósítás útját is felvázolja. A közlemény emellett az öt elnök jelentésére³, az Európai Parlament által kifejtett elképzelésekre⁴, továbbá a 2011. októberi euróövezeti csúcstalálkozón megfogalmazott ötletre épít, amelyen az állam-, illetve kormányfők már megvitatták annak lehetőségét, hogy az eurócsoport feladatait teljes munkaidőben ellátó elnököt kapjon⁵.

A gazdasági és monetáris unió jelenlegi szerkezete eredendően összetett. Az euróövezetbe tartozó tagállamok tekintetében egységes, és a polgárok által könnyen beazonosítható monetáris politikával összehasonlítva a gazdaságpolitikájukat a tagállamok alapvetően önállóan irányítják, az uniós és euróövezeti szintű koordinációs törekvések pedig számos szereplőhöz köthetők. Az érintett szereplők köre fokozatosan alakult ki az idők folyamán, azok között uniós intézmények és kormányközi testületek egyaránt találhatók.

Ezen formációk saját elnökkel vagy levezető elnökkel rendelkeznek, saját elszámoltathatósági rendszert alakítottak ki, és különböző, bizonyos esetekben egymással átfedésben lévő jogi keretek között tevékenykednek. Ez összetett döntéshozatali folyamatokhoz vezetett, amelyeket gyakran ér kritika, amiért nem kellőképpen érthetők és hatékonyak. Ez egyben azt is jelenti, hogy az uniós politikák és eszközök teljesen koherens módon történő alkalmazása rendkívül sok koordinációt tesz szükségessé a szereplők között.

Az öt elnök jelentésének kiemelt üzenete, hogy a hatékony irányítás és a demokratikus elszámoltathatóság megerősítése elengedhetetlen feltételei a gazdasági és monetáris unió kiteljesítésének. Az európai gazdasági és pénzügyminiszteri poszt létrehozása ebbe az irányba mutató újabb fontos lépés. A meglévő funkciók uniós szinten történő egyesítése és az egymáshoz szorosan kapcsolódó szakpolitikai eszközök egy kézben történő összefogása révén a miniszter új szinergiák kialakításához járulna hozzá, ezáltal pedig általában javítaná az uniós gazdaságpolitikai döntéshozatal koherenciáját és hatékonyságát. Az uniós jogi keretek között eljárva a miniszter hozzájárulna az uniós döntéshozatal átláthatósága, az Európai Parlament felé történő elszámoltathatóság és a nemzeti hatóságokkal való együttműködés javításához is, miközben nem sérülnének sem a nemzeti hatáskörök, sem a legjobban a tagállami szinten kezelhető ügyek.

¹ Jean-Claude Juncker elnök 2017. szeptember 13-i beszéde az Unió helyzetéről.

² COM(2017) 291, 2017. május 31.

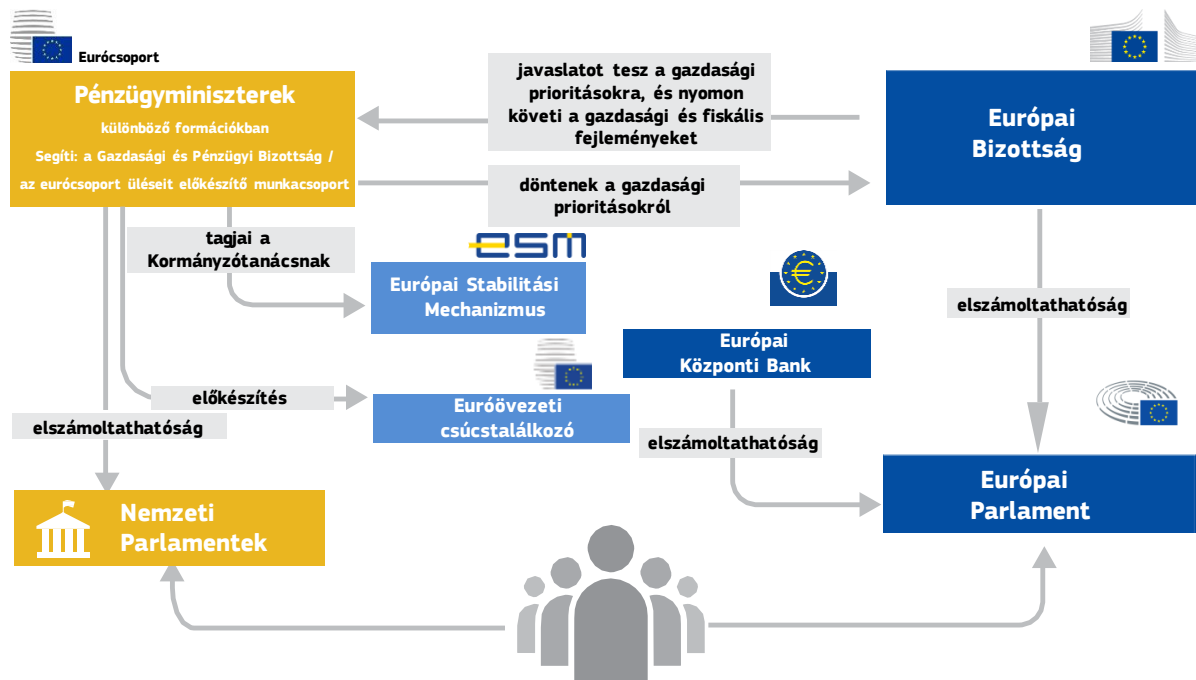
³ „Az európai gazdasági és monetáris unió megvalósítása”, Jean-Claude Juncker jelentése, amely Donald Tusk, Jeroen Dijsselbloem, Mario Draghi és Martin Schulz szoros együttműködésével készült, 2015. június 22.

⁴ Az Európai Unió intézményi felépítésével kapcsolatos lehetséges fejleményekről és módosításokról szóló 2017. február 16-i állásfoglalásában az Európai Parlament azt szorgalmazta, „hogy [az uniós] végrehajtó hatóság a Bizottság, és azon belül az EU pénzügyminisztere legyen”.

⁵ A 2011. október 26-i euróövezeti csúcstalálkozón az euróövezet állam-, illetve kormányfői megállapodtak az euróövezet irányításának javítására irányuló tíz intézkedésről, és ennek keretében az eurócsoport elnökével összefüggésben arról, „*hogy a jelenlegi elnök megbízatásának lejártakor határoznak arról, hogy az elnök az eurócsoport tagjai közül kerül-e kiválasztásra vagy egy a feladatait teljes munkaidőben ellátó elnök lesz-e brüsszeli székhellyel.*”

A Bizottság az elmúlt években a biztosi testületen belül fokozatosan egyre nagyobb hangsúlyt helyezett a gazdasági ügyek koordinációjára. A Juncker elnök vezette Bizottságban az alelnökök euróval, a gazdaságpolitikai koordináció európai szemeszterével és a szociális párbeszéddel kapcsolatos feladatkörei még jobban megerősítésre kerültek, hogy még inkább betölthessék koordináló szerepkörüket. Ez lehetővé teszi számos szakpolitikai terület szerteágazó témáinak és a hozzájuk tartozó szolgálatok széles körének átfogó irányítását.

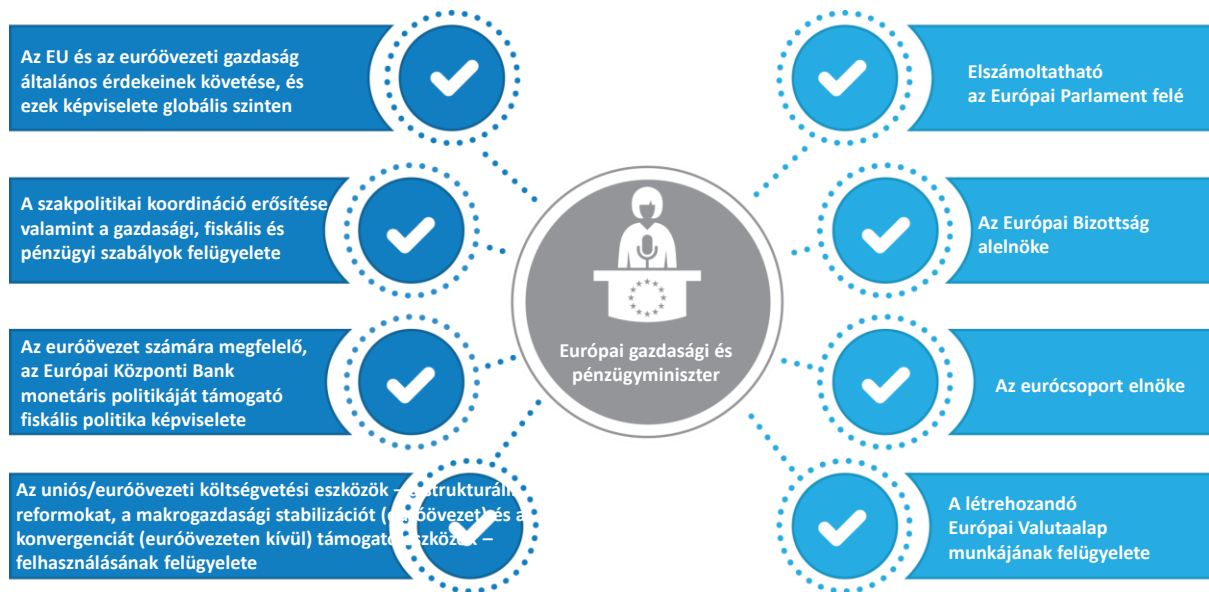
A gazdasági és monetáris unió jelenlegi irányítása összetett

Forrás: Európai Bizottság

Ebben a közleményben a Bizottság meghatározza, hogy a jövőbeli európai gazdasági és pénzügyminiszter milyen szerepet tölthet be a gazdasági és monetáris unió irányítási struktúrájában. E tekintetben a közlemény részletesen bemutatja az európai gazdasági és pénzügyminiszter legfontosabb funkcióit, felvázolja az intézményi felépítést, amelyben a miniszter működne, továbbá meghatározza az új pozíció létrehozásának lehetséges ütemezését. A közlemény mindenképp bemutatja a gazdasági és monetáris unióért felelős bizottsági alelnök és az eurócsoport elnöke pozíciójának összeolvasztásából származó előnyöket, egyúttal rámutat, hogy a két funkció összevonása már a hatályos uniós szerződések alapján is kivitelezhető.

Az állandó európai gazdasági és pénzügyminiszter lehetséges feladatai

Forrás: Európai Bizottság

2. AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYMINISZTER FUNKCIÓI: A KOHERENCIA ÉS A HATÉKONYSÁG BIZTOSÍTÁSA

A európai gazdasági és pénzügyminiszter majdan véglegesítésre kerülő lehetséges kulcsfontosságú feladatai az alábbiakban kerülnek bemutatásra. Ezen funkciók összefogása révén megerősíthető az unió gazdaságpolitikai döntéshozatalának koherenciája és hatékonysága.

Az EU általános érdekeinek és az euróövezeti gazdaság érdekeinek követése, és ezek képviselete globális szinten

Az Unió és az euróövezet közös érdeke mindmáig nincs kellőképpen reprezentálva a nyilvános vitákban és az európai döntéshozatalban. Míg a monetáris politika euróövezeti szinten központosított, a költségvetési, adó- és ágazati politikák decentralizáltak, azokban a nemzeti hatáskörök és viszonyok jutnak érvényre anélkül, hogy azok spontán vagy szükségszerű módon tükröznék a közös prioritásokat. Az európai szemeszter keretében az euróövezet gazdaságpolitikájára vonatkozó ajánlás megfogalmazása révén az elmúlt években az euróövezet tekintetében javult a szakpolitikai koordináció. A végrehajtás azonban a tagállamok kollektív hajlandóságán múlik, és a szakpolitikai koordináció folyamatos uniós szintű irányítást és monitoringot tesz szükségessé.

Ezzel egyidejűleg az euró a világ egyik vezető valutájává vált, globális képviselete azonban még mindig nagyon messze van az egységéstől. Elindítása óta globálisan az euró a második leggyakrabban használt pénznemmé vált. Mindazonáltal a nemzetközi pénzügyi intézményekben – például a Nemzetközi Valutaalpnál – az euróövezet nem egyetlen egységként képviselteti magát. Az Unió és az euróövezet külgazdasági képviselete jelenleg megosztott: különböző feladatok hárulnak a Bizottságra, az Európai Központi Bankra, az eurócsoport elnökére és a Tanács elnökségére. A képviselet megosztottsága gyakran azt eredményezi, hogy az euróövezet globális befolyása elmarad a politikai és gazdasági súlyától.

Az európai gazdasági és pénzügyminiszter elősegítené az Unió és az euróövezeti gazdaság általános érdekeinek érvényesítését mind az Unión belül, mind globális szinten. A miniszteri poszttal egy kulcsfontosságú központi pozíció jönne létre uniós szinten a gazdasági, költségvetési és

pénzügyi politikák terén az uniós intézmények és szervek, a tagállamok és a lakosság viszonylatában. Természetes módon a miniszterhez tartozna az euró külső képviselőjének feladata is⁶.

A szakpolitikai koordináció erősítése, valamint a gazdasági, fiskális és pénzügyi szabályok felügyelete

A gazdasági és pénzügyi válság következtében az uniós gazdaságpolitikai koordináció jelentősen megerősödött. A reformok és azok végrehajtásának előmozdítása érdekében az európai szemeszter kerete folyamatosan fejlesztés alatt van. A közelmúltban a Bizottság által létrehozott Strukturálisreform-támogató Szolgálat technikai segítséget nyújt a tagállamoknak, hogy segítse őket reformtörekvéseik megvalósításában. Ezt további uniós szintű kezdeményezések támogatták, többek között az ifjúsági munkanélküliség kezelése és az adókijátszás elleni küzdelem terén, illetve a közelmúltban a szociális jogok európai pillérének kihirdetése. Az Unió emellett meghatározó lépéseket tett a tőkepiaci unió és a bankunió kiteljesítése felé, és ezeket folytatni kell. A reformok végrehajtása terén azonban a tagállamok továbbra is eltérő eredményeket produkálnak. Lehetőségeket szalasztunk el a koordináció javítása és az egymástól való tanulás terén; a nemzeti és uniós prioritásokat pedig a változó körülmények tükrében folyamatosan össze kell hangolni.

A Bizottság és a tagállamok által együtt már elvégzett munkára alapozva az európai gazdasági és pénzügyminiszter elősegítheti a gazdaságpolitikai koordináció további erősítését, és biztosíthatja a szakpolitikai területek közötti konzisztenciát. A nemzeti hatóságokkal és az Európai Parlamenttel folytatott szoros két- és többoldalú párbeszéd révén a miniszter elősegítheti a tagállami reformok koordinálását és végrehajtását. Mivel a strukturális reformoknak pozitív tovagyrűző hatásai lehetnek, a miniszteri poszt többletértéket eredményezne, amely az optimális reformprogramnak az Unió és az euróövezet egésze szempontjából történő vizsgálatából fakadna⁷.

Az euróövezet számára megfelelő, az Európai Központi Bank monetáris politikáját támogató fiskális politika képviselője.

A monetáris politikával együtt a fiskális politika is kulcsfontosságú szerepet tölt be a makrogazdasági környezet stabilizálásában, egyúttal pedig a tágabb értelemben vett költségvetési fenntarthatóságot és az újraelosztást is szolgálja⁸. A Bizottság rendszeresen ad útmutatást a Tanácsnak a tagállamok fiskális politikájára vonatkozóan, melynek során figyelembe veszi a hatályos uniós költségvetési szabályok által biztosított rugalmasságot is⁹. Emellett az elmúlt években a Bizottság és a Tanács nagyobb hangsúlyt helyezett az aggregált költségvetési irányvonalra, szem előtt tartva az euróövezet egészének általános érdekeit és az euróövezet egészéért viselt kollektív felelősséget¹⁰. Ugyanakkor az euróövezet megfelelő aggregált

⁶ Lásd még a Bizottság 2015. október 21-i Menetrend az euróövezet nemzetközi fórumokon való egységesebb külső képviselőjének megteremtéséhez című közleményét, COM(2015) 602 final, és az euróövezet Nemzetközi Valutaalapban való egységes képviselőjének fokozatos megteremtésére irányuló intézkedések meghatározásáról szóló tanácsi határozatra irányuló, 2015. október 21-i bizottsági javaslatot, COM(2015) 603 final.

⁷ COM(2017) 825 és COM(2017) 826, 2017. december 6.

⁸ A G20-ak vezetőinek 2017. július 8-i nyilatkozata ugyancsak kiemelte annak szükségességét, hogy a gazdasági és a pénzügyi ellenálló képesség javításával párhuzamosan a fiskális politikát – a monetáris és strukturális politikák mellett – egyénileg és kollektíven is igénybe kell venni az erős, fenntartható, kiegyensúlyozott és inkluzív növekedés céljának eléréséhez.

⁹ COM(2015) 12 final, 2015. január 13.

¹⁰ A „költségvetési irányvonal” fogalma alatt általában a kormányok által az adókra és a kiadásokra vonatkozóan hozott diskrecionális döntésekből kirajzolódó irányt értik. A költségvetési irányvonal meghatározza a fiskális politika által a gazdasági ciklusban betöltött szerepet. Amennyiben az irányvonalat jól megtervezik, konkrétan reform- és beruházástámogató intézkedésekkel ötvözik, továbbá a jövőbeli költségvetési stabilizálási funkció támogatását is figyelembe veszik, az aktívabb fiskális politika rövid távon

költségvetési irányvonalának sikeres végrehajtásához elengedhetetlen, hogy a tagállamok egyenként és kollektíven is elkötelezettek legyenek a megvalósítás iránt.

Az európai gazdasági és pénzügyminiszter hozzájárulhat az euróövezet egésze számára megfelelő fiskális politika meghatározásához és megvalósításához. A Bizottság tagjaként a miniszter koordinálná a tagállami fiskális politikák felügyeletét, biztosítaná a költségvetési fenntarthatóságot, továbbá alkalmazná a Stabilitási és Növekedési Paktum szabályait az ott meghatározott gazdasági értelmezés szerint. E feladat része lenne az euróövezet költségvetési irányvonala megfelelőségének vizsgálata is, mely által a miniszter hozzájárulna a tagállamok költségvetési érdekei és az euróövezet egésze számára legjobb megoldás közötti egyensúly megtalálásához. A miniszter egy másik feladata az államháztartások minőségének javítása és legjobb összetételének előmozdítása, valamint a nemzeti költségvetési keretrendszer működésének elősegítése lenne azzal a céllal, hogy maximalizálja azok foglalkoztatásra és növekedésre gyakorolt hatását. E feladat ellátása során a miniszter az Európai Költségvetési Tanács¹¹ véleményére támaszkodna, és meghatározó központi partnere lenne a nemzeti költségvetési tanácsoknak.

Az uniós és az euróövezeti költségvetési eszközök – azaz a reformintézkedéseket, a makrogazdasági stabilizációt és a konvergenciát támogató eszközök – felhasználásának felügyelete

Az uniós költségvetés, valamint más uniós és euróövezeti költségvetési eszközök már most is stratégiai jelentőséggel bírnak a tagállamok konvergenciája, a hosszú távú növekedés, a beruházások és a pénzügyi stabilitás elősegítése szempontjából. Jelenleg az uniós finanszírozás mintegy felét fordítják konkrét projektekre az öt európai strukturális és beruházási alapon keresztül. A közös prioritások támogatása céljából az évek során megerősítették ezen források és az európai szemeszter prioritásai közötti kapcsolatot. Az uniós költségvetés által támogatott intézkedéseket számos európai és euróövezeti eszköz és szervezet egészíti ki, így például az Európai Beruházási Bank és az Európai Stabilitási Mechanizmus. Mindazonáltal a válság rámutatott, hogy az uniós közpénzügyek szerkezete és hatóköre még nem felel meg teljes mértékben az euróövezet sajátos szükségleteinek. Jóllehet az elmúlt években megnőtt az Unió és az euróövezet hitelezési kapacitása, a makrogazdasági stabilizáció és a konvergencia támogatása céljából rendelkezésre álló források még mindig korlátozottak¹². Ami a jövőt illeti, a Bizottság a mai napon bemutat egy sor, az euróövezeti stabilitást szolgáló, uniós jogi keretbe foglalt új költségvetési eszközre vonatkozó javaslatot¹³.

Az európai gazdasági és pénzügyminiszter koordinálná az érintett uniós és az euróövezeti költségvetési eszközök felhasználását, és törekedne a közös prioritások támogatása terén elért hatásuk maximalizálására. A miniszter elkötelezett lenne aziránt, hogy ezeket az eszközöket koherens és hatékony módon vegyék igénybe, és végrehajtásuk terén a felelős biztosokkal és valamennyi szintre kiterjedően a közigazgatási szervekkel szorosan együttműködve folyamatosan törekedne szinergiák elérésére. A Bizottság által az európai beruházási tervvel összefüggésben végzett

hozzájárulhat a munkanélküliség gyorsabb csökkentéséhez, középtávon pedig megemelheti a (potenciális) növekedés mértékét az euróövezetben. Lásd még: COM(2016) 727 final, 2016. november 16.

¹¹ A tanács a költségvetési ügyekkel kapcsolatban a Bizottság mellett működő független tanácsadó szerv, amelyet azzal a céllal hoztak létre, hogy megalapozottabb nyilvános vita folyhasson, és megvalósuljon a nemzeti fiskális politikák jobb koordinációja.

¹² Lásd még az Európai Unió pénzügyeinek jövőjéről szóló vitaanyagot, COM(2017) 358, 2017. június 28.

¹³ COM(2017) 822, 2017. december 6.

munka koordinálása egy kiemelten fontos feladat lenne¹⁴. Ebből a funkcióból adódóan a miniszter felelne majd a Bizottságnak az Európai Beruházási Bankkal fenntartott kapcsolataiért is.

3. INTÉZMÉNYI SZEMPONTOK: DEMOKRATIKUS ELSZÁMOLTATHATÓSÁG ÉS LEGITIMITÁS

Az újként létrehozandó európai gazdasági és pénzügyminiszteri poszt hozzájárulhat az uniós irányítási keret további egyszerűsítéséhez és a gazdaságpolitikai döntéshozatal európai dimenziójának erősítéséhez. A kettős szerepkör – azaz, hogy a miniszter egyszerre tagja a Bizottságnak és elnöke az eurócsoportnak – a hatályos szerződések alapján már most is megvalósítható. A Szerződésekhez csatolt, az eurócsoportról szóló 14. jegyzőkönyv 2. cikke kimondja, hogy „Azon tagállamok miniszterei, amelyek pénzneme az euró, e tagállamok többségével két és fél évre elnököt választanak.¹⁵” A miniszteri poszttal nem jönne létre újabb szupranacionális szint a bürokráciában, és nem sérülnének a nemzeti hatáskörök sem. A meglévő funkciók és szakértelem uniós szinten történő összevonásával a miniszter elősegítené szinergiák létrehozását, ezáltal pedig hozzájárulna egy hatékonyabb irányítási keret megteremtéséhez.

A miniszter, mint a Bizottság alelnöke

Tekintettel a Bizottságnak az általános érdekek előmozdítójaként viselt intézményi szerepkörére, a Bizottság alelnöke betöltheti az európai gazdasági és pénzügyminiszter funkcióját.

Ez lehetővé tenné, hogy az Unió egésze és az euróövezet gazdasági és fiskális érdekeit egy mindenki számára világos megbízatással rendelkező és egységes támogatást élvező képviselő jelenítse meg, aki a Bizottságon belül és kívül egyaránt kulcsfontosságú referenciapontként szolgálna.

A miniszter irányítaná és koordinálná számos szakpolitikai terület és szolgálat munkáját a Bizottságon belül. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 284. cikkének (1) bekezdésével összhangban a miniszter képviselné a Bizottságot az Európai Központi Bank Kormányzótanácsának ülésein, szavazati jog nélkül. A miniszter felelne az uniós szintű szociális párbeszédért és a kulcsfontosságú érdekelt felekkel folytatott együttműködésért.

A miniszter, mint az eurócsoport elnöke

Az európai gazdasági és pénzügyminiszter megválasztható az eurócsoport elnökének, aki így az euróövezet egészének érdekeit képviselheti. Az eurócsoport elnöki tisztségét mindeddig valamely euróövezeti tagállam pénzügyminisztere töltötte be. Az eurócsoport elnökeként a miniszter konszenzus elérésére törekszik, illetve konszenzust jelenít meg az euróövezetre vonatkozó átfogó szakpolitikai irányvonalak és stratégia tekintetében, és ennek érdekében segít egyensúlyt találni a nemzeti

¹⁴ Az európai beruházási tervet a Bizottság az Európai Beruházási Bankkal együtt az uniós gazdaságba irányuló magánberuházások ösztönzése és a beruházások útjában álló akadályok megszüntetése érdekében indította el. A terv révén elért biztató első eredmények alapján mindeztől kezdve 251 milliárd euró összegű beruházást indítottak el.

¹⁵ Az eurócsoport minisztereinek csupán munkamódszereiket kell megváltoztatniuk, amelyről informálisan állapotnak meg, egyszerű többséggel. Az említett munkamódszerek jelenlegi előírásai szerint az eurócsoport elnöki posztjára pályázó jelölteknek hivatalban lévő tagállami pénzügyminisztereknek kell lenniük.

miniszterek álláspontjai között, illetve összehangolni álláspontjaikat az euróövezet és az Unió szintjén meghatározott közös prioritásokkal. A miniszter gondoskodna az euróövezeti csúcstalálkozók koherens előkészítéséről is.

Az eurócsoport és elnöke szerepének változása az idők folyamán

Az eurócsoport egy informális testület, amelyben az euróövezeti tagállamok pénzügyminiszterei az euróval összefüggő közös feladataikhoz tartozó ügyeket vitatnak meg. A testület fő feladata az euróövezeti tagállamok gazdaságpolitikáinak szoros koordinációja, teljes mértékben tiszteletben tartva az EUMSZ 121. cikke alapján a Tanácsra átruházott jogköröket.

Az Európai Tanács az eurócsoport létrehozását 1997. december 13-án hagyta jóvá¹⁶. A gazdaságpolitikai koordinációról szóló egyik állásfoglalásában a Tanács megállapította, hogy „az euróövezethez csatlakozó tagállamok miniszterei kötetlen találkozókát tarthatnak az egységes valuta alkalmazása következtében rájuk háruló különleges felelősségből fakadó kérdések megvitatására.” Az eurócsoport az első ülését 1998. június 4-én tartotta. Az első éveiben az eurócsoport elnöki tisztségét a soros elnökséget adó tagállam töltötte be, kivéve, ha a soros elnökséget egy euróövezeten kívüli tagállam látta el, mely esetben az eurócsoport elnökségét az az euróövezeti tagállam látta el, amely legközelebb a Tanács soros elnökségét is betöltötte volna.

2004. szeptember 10-én az eurócsoport úgy döntött, hogy két éves időszakra kinevezett állandó elnöke lesz. A hollandiai Scheveningenben megtartott informális ECOFIN ülésen Jean-Claude Junckert választották meg az eurócsoport első állandó elnökének.

Az eurócsopotról szóló 14. jegyzőkönyv a Lisszaboni Szerződéssel lépett hatályba 2009. december 1-jén.

A jegyzőkönyv értelmében azon tagállamok miniszterei, amelyek pénzneme az euró, informálisan üléseznek azzal a céllal, hogy megvitassák az általuk a közös valutával összefüggésben közösen viselt különleges felelősséggel kapcsolatos kérdéseket, és e tagállamok miniszterei egyszerű többséggel két és fél évre elnököt választanak.

2008 októbere óta az euróövezet állam-, illetve kormányfői is rendszeresen üléseznek. 2011. október 26-i ülésükön az állam-, illetve kormányfők megállapodtak arról, hogy „a jelenlegi elnök megbízatásának lejártakor határoznak arról, hogy az elnök az eurócsoport tagjai közül kerül-e kiválasztásra vagy egy a feladatait teljes munkaidőben ellátó elnök lesz-e brüsszeli székhellyel.” Arról is megállapodtak, hogy az eurócsoport üléseit előkészítő munkacsoport készíti majd elő az eurócsoport üléseit a Bizottság szaktanácsai alapján. Egyúttal egyértelművé tették, hogy az eurócsoport üléseit előkészítő munkacsoport elnöki tisztségét egy feladatait teljes munkaidőben ellátó, brüsszeli székhelyű elnök fogja betölteni, akit alapesetben a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság elnökével egyidejűleg választanak meg két évre, amely megbízatás meghosszabbítható.¹⁷

Az eurócsoport megállapodhat arról, hogy a minisztert a Bizottság mandátumának lejártáig tartó teljes időszakra megválasztja elnökének. Ez összeegyeztethető lenne a miniszternek a Bizottság tagjaként – az általános érdekek képviselőjeként – vállalt feladataival, és nem tenné szükségessé a Szerződés módosítását¹⁸.

¹⁶ Az Európai Tanács elnökségi következtetései, Luxembourg, 1997. december 12-13..

¹⁷ 2013 májusában Franciaország és Németország bemutatta „Együtt egy erősebb, stabil és növekvő Európáért” című közös dokumentumukat. A dokumentumban az euróövezet irányításának megerősítésére tettek javaslatot „a következő európai választásokat követően”. [...] Ennek része lehet [...] az eurócsoport elnöki feladatait teljes munkaidőben ellátó elnök”.

¹⁸ A Szerződésekhez csatolt 14. jegyzőkönyvben rögzítettek szerit a Bizottság részt vesz az eurócsoport munkájában. Az EUSZ 17. cikkének (1) bekezdése a Bizottság küldetését az Unió általános érdekeinek előmozdításaként határozza meg, és a Bizottság minden tevékenysége erre irányul. Az elsődleges uniós jog

Az eurócsoport üléseinek előkészítésében az európai gazdasági és pénzügyminisztert a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság / az eurócsoport üléseit előkészítő munkacsoport állandó elnöke, valamint egy titkárság segítené a rendelkezésre álló szakértelem teljes körű igénybevételével, biztosítva azt, hogy ne jöjjenek létre újabb struktúrák vagy párhuzamos megoldások¹⁹.

Az Európai Valutaalap munkáját felügyelő miniszter

Jelenleg az eurócsoport elnöke látja el az Európai Stabilitási Mechanizmus Kormányzótanácsának elnöki tisztségét. A mechanizmust a válság alatt kormányközi alapon hozták létre a pénzügyi nehézségekkel küzdő tagállamok támogatása céljából. Az Európai Stabilitási Mechanizmusra építve a Bizottság a mai napon javaslatot tesz az Európai Valutaalapról az uniós jogi keretek közé történő integrálására²⁰.

Az eurócsoport elnökeként a miniszter az Európai Valutaalap Kormányzótanácsának elnöki tisztségét is betöltené. E feladatkörében a miniszter semleges szerepet töltené be, aki az Európai Valutaalap részvényeseinek érdekeit kiegyensúlyozott módon venné figyelembe.

Elszámoltathatóság az Európai Parlament felé

A Bizottság az Európai Parlament felé elszámoltatható. A Bizottság tagjai is aktív együttműködést folytatnak az Európai Parlamenttel a gazdasági és fiskális ügyekben, konkrétan a „hatos csomag” és a „kettes csomag” jogszabályaiban meghatározott gazdasági párbeszéd keretében²¹. Az eurócsoport és az Európai Stabilitási Mechanizmus önkéntes alapon működik együtt az Európai Parlamenttel.

A miniszter a funkcióival összefüggő valamennyi kérdésben elszámoltatható lenne az Európai Parlament felé, továbbá a nemzeti parlamentekkel folytatandó párbeszédre is rendelkezésre állna. A biztosi testület tagjaként a miniszter alávetné magát az Európai Parlament meghallgatási eljárásának. Az egyetértési eljárás keretében történő szavazást követően a miniszter a biztosi testület tagjaként kerülne kinevezésre.

A miniszter továbbra is rendszeres párbeszédet folytatna az Európai Parlamenttel és a nemzeti parlamentekkel. Továbbá összhangban az euróövezeti tagállamok költségvetés-tervezési-javaslati vizsgálatára vonatkozó jelenlegi eljárással a nemzeti parlamentek felkérhetik a minisztert, hogy ismertesse előttük a Bizottság véleményét az adott költségvetés-tervezési-javaslatról.

alapján tehát egyértelmű, hogy nincs összeférhetlenség a Bizottság valamely tagjának feladatai és az eurócsoport munkájába való bekapcsolódás között.

¹⁹ Az eurócsoport munkáját az eurócsoport üléseit előkészítő munkacsoport (EWG) készíti elő. Az eurócsoport üléseit előkészítő munkacsoport és a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság (EFC) elnöki tisztségét 2012 óta állandó elnök tölti be. Az EFC / EWG elnökének székhelye a Tanácsnál van, a munkáját segítő titkárság személyi állományának nagy részéről és annak elhelyezéséről a Bizottság gondoskodik. Ez a munkaszervezés lehetővé teszi szinergiák elérését, és hatékonyan bizonyult. A struktúra az európai gazdasági és pénzügyminiszteri poszt létrehozásával továbbfejleszthető lehet.

²⁰ COM(2017) 827, 2017. december 6.

²¹ Az 1173/2011/EU, az 1174/2011/EU, az 1175/2011/EU, az 1176/2011/EU, az 1177/2011/EU, a 472/2013/EU és a 473/2013/EU rendelet.

4. KÖVETKEZTETÉSEK

A Bizottság úgy véli, hogy az európai gazdasági és pénzügyminiszter pozíciója fontos intézményi előrelépés lenne az Európai Unió koherensebb, hatékonyabb és elszámoltathatóbb gazdasági kormányzása szempontjából.

A Bizottság felkéri az Európai Parlamentet és a Tanácsot, valamint a tagállamokat, hogy fejtsék ki álláspontjukat az e közleményben felvázolt elképzelésekkel kapcsolatban a gazdasági és monetáris unió elmélyítéséről folyó eszmecsere keretében kialakítandó, a vezetői ütemtervben rögzítettek szerinti közös álláspont érdekében.

A hatályos Szerződések alapján a miniszteri poszt szakaszosan hozható létre, a következő ütemezés szerint:

- A Bizottság alelnökeként tevékenykedő miniszter funkciója létrehozható a következő Bizottság 2019 novemberében esedékes kinevezésének részeként.
- Az eurócsoport megállapodhat arról, hogy a minisztert két egymást követő megbízási időszakra megválasztja elnökének, így összehangolva az elnök és a Bizottság mandátumát.